

22.8.7

115a (משנה ב') → 116b (יצחק קודם שמע מינה)

1. וְאֵל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל תְּדַבֵּר לֵאמֹר אִישׁ כִּי יָמוּת וְגַבְוֹן אֵין לוֹ וְהַעֲבָרְתֶּם אֶת נַחֲלָתוֹ לְבֵתוֹ: בַּמְדַּבֵּר פֶּרֶק כּו פְּסוּק ח

2. אֵלֶּה בְּנֵי שְׁעִיר הַחַרֵּי יִשְׁבִּי הָאָרֶץ לוֹטֵן וְשׁוֹבֵל וְצָבְעוֹן וְעֵנָה: בְּרֵאשִׁית לוֹ, כ

3. וְאֵלֶּה בְּנֵי צָבְעוֹן וְאִמָּהּ וְעֵנָה הוּא עֵנָה אֲשֶׁר מִצָּא אֶת הַיָּמִים בְּמִדְבַר בְּרַעְתּוֹ אֶת הַחֲמָרִים לְצָבְעוֹן אָבִיו: בְּרֵאשִׁית לוֹ, כד

4. וַיֹּאמְרוּ יִרְשֶׁת פְּלִיטָה לְבִנְיָמִן וְלֹא יִמָּחָה שְׁבִיט מִיִּשְׂרָאֵל: שׁוֹפְטִים כֹּא, ז

5. יוֹם עֲבָרָה הַיּוֹם הַהוּא יוֹם צָרָה וּמִצּוּקָה יוֹם שְׂאָה וּמִשׁוּאָה יוֹם חֲשָׁךְ וְאִפְלָה יוֹם עֲנָן וְעֶרְפָּל: צַפְנִיָּה א, טו

6. יִשְׁמַע אֶל וַיַּעֲנֵם וַיֵּשֶׁב קָדָם סָלָה אֲשֶׁר אֵין תְּלִיפּוֹת לָמוֹ וְלֹא יָרָאוּ אֱלֹהִים: תְּהִלִּים נה, כ

7. אֶל תִּבְכּוּ לָמָּת וְאֶל תִּגְדּוּ לוֹ בְּכֹו בְּכֹו לְחַלְקָו כִּי לֹא יָשׁוּב עוֹד וְיִרְאֶה אֶת אֶרֶץ מוֹלַדְתּוֹ יִמְיָהוּ כב, י

8. וְהָדָד שָׁמַע בְּמִצְרַיִם כִּי שָׁכַב דָּוִד עִם אֲבֹתָיו וְכִי מָת יוֹאָב שֶׁר הַצָּבָא וַיֹּאמֶר הָדָד אֶל פְּרָעָה שְׁלַחְנִי וְאֶלְךָ אֶל אֶרְצִי: מִלֵּא יא, כא

9. מִבְּנֵי יוֹאָב עֲבָדָה בְּן יִחִיאֵל וְעַמּוֹ מֵאֲתִים וְשָׁמְנָה עֶשְׂרֵת הַזְּקָרִים: עוֹרָא ח, ט

10. חֲנִנִי חֲנִנִי אֲתָם רַעִי כִּי יָד אֱלֹהִים נִגְעָה בִּי: אִיּוֹב יט, כא

11. הַשְּׁמֵר אֶל תִּפְּן אֶל אֲנֹן כִּי עַל זֶה בָּחַרְתָּ מַעֲנִי: אִיּוֹב לוֹ, כא

12. חֲמַת מִלֶּךָ מִלְּאֲכֵי מוֹת וְאִישׁ חָכֵם יִכְפָּרְנָה: מִשְׁלֵי טז, יד

I 'משנה ב': inheritance hierarchy

- a (v. 1) – son, daughter, (father), brothers, paternal uncles
- b All descendants of son take precedence over daughter; all descendants of daughter over brothers etc.
- c Rule: all descendants of positioned heir take precedence over next position
- d And: father comes before his own descendants
 - i Source for rule (ברייתא): אין לו (v. 1) – read as עליו (investigate to see if he has progeny)
 - 1 Application: works vertically in both directions – all the way to the eponymous founder of tribe (e.g. ראובן)
 - (a) Question: why not state that it goes all the way back to יעקב?
 - (b) Answer: no tribe is fully disappeared (every tribe has a remnant alive) - no need to go back to יעקב

II רב and the battle with the צדוקים:

- a **רב**: anyone who says that a daughter inherits with son's daughter is a צדוקי, as per:
 - i **ברייתא** (מגילת תענית): on 24th of אב (proper גירסא) – תיבנא דדיינא – judgment was returned to the proper way,
 - 1 Record of dispute with צדוקים:
 - (a) Their position: ק"ו – if the granddaughter inherits from the son, the daughter who inherits from the father should certainly also receive inheritance
 - (b) **בנות צלפחד**'s response using vv. 2-3, but really proving from **בנות צלפחד**
- b Exception: v. 4 interpreted as saving בנימין's territory in aftermath of civil war by limiting inheritance of **בת הבן**
- c **אגדות**:
 - i **דשב"י**: God's "anger" at someone who doesn't have children (vv. 1, 5)
 - ii **v. 6**: interpreted as not leaving a student or son afterwards (**ר' יוחנן/ריב"ל**)
 - 1 Conclusion: **ריב"ל** interpreted it about students (v. 7) → **ר"י** said it about sons
 - (a) Challenge: he used to comfort bereaved by showing bone/tooth of his tenth dead son
 - (b) Answer: the tradition was his teacher's, but he felt otherwise
 - iii **vs. 8-9**: difference between **דוד** (שכב) and **יואב** (מת) based on progeny outliving him
 - iv **vs. 10-12** – 2 דרשות about home life (poverty vs. afflictions; praying for the sick)

III Analysis of the last clause in משנה – the rule that all descendants of a man follow him in the hierarchy-ירושה

- a Question (**דמי בר חמא**): who takes priority – grandfather or uncle (e.g. אברהם v. ישמעאל in עשו's property)?
 - i **דבא**: obvious – from our משנה, grandfather comes first
 - ii Explanation: **רב"ח** was engaged in the following question at the time, ergo he missed this one
- b Question: who takes precedence - grandfather or brother (e.g. אברהם vs. יעקב in עשו's estate)?
 - i **דבא**: from our משנה – grandfather should take precedence
 - 1 Response (**רב"ח**): he only takes precedence over his direct progeny (1 generation) – brother comes first
 - 2 Explanation: if father (יצחק) were alive, he would come first → יעקב inherits "through" יצחק before אברהם